

Asuinalueiden koetun turvallisuuden kehittäminen
- ohjekortisto ja soveltaminen Hakunilaan

OHJEKORTISTO

Asuinalueiden viherympäristöjen koetun turvallisuuden kehittäminen - ohjekortisto ja soveltaminen Hakunilaan -diplomityön teoriaosuuden pohjalta tunnistettuihin haasteisiin on tässä dokumentissa esitetty toiminta- ja kehitysehdotuksia ohjekortiston muodossa. Näihin ohjekortteihin on koottu kunkin aihealueen alle ryhmiteltyjä suunnitteluperiaatteita, jotka tarjoavat keinoja huomioida ja kehittää asuinalueiden viherympäristöjen koettua turvallisuutta suunnittelun eri työvaiheissa. Ohjekorttien sisältö ja aiheet perustuvat työprosessin aikana tehtyihin havaintoihin, joita on hyödynnetty vihersuunnittelua tukevien periaatteiden laatimisessa.

Ohjekortteja on viisi kappaletta, ja ne on suunnattu kaupunkisuunnittelun eri osa-alueilla toimiville asiantuntijoille. Korttien tavoitteena on syventää ymmärrystä maisema-arkkitehtuurin vaikutuksista koettuun turvallisuuteen, tukea toiminnallisten reunaehtojen tunnistamista suunnitteluprosessin eri vaiheissa sekä edistää koettua turvallisuutta tukevien suunnitteluratkaisujen käyttöönottoa ja huomioimista alasta riippumatta. Ohjekorttien tarjoamaa keinovalikoimaa hyödyntämällä suunnittelija voi aiempaa systemaattisemmin tarkastella, miten koettua turvallisuutta voidaan konkreettisesti vahvistaa asuinalueiden viherympäristöissä.

Tämä ohjekortisto toimii työkaluna suunnittelun tueksi tilanteissa, joissa alueen turvallisuus koetaan ongelmaksi tai halutaan ennaltaehkäistä sellaisia tilanteita, joissa turvattomuuden kokemus voisi syntyä. Kortisto ei välttämättä tarjoa valmiita ratkaisuja, vaan toimii keskustelun avaajana ja näkökulmien esiin nostajana eri suunnittelijoille. Kortit soveltuvat niin suunnittelun alkuvaiheen tueksi kuin myöhemmässä vaiheessa yksityiskohtien arviointiin. Diplomityössä ohjekortistoa on sovellettu käytäntöön Hakunilan tapaustutkimuskohteen avulla.

Ohjekorttien käyttö

Ohjekorttien tarkoituksena on tukea rakennetun ympäristön suunnittelijoita ja muita ammattilaisia, kun maiseman vaikutuksia koettuun turvallisuuteen halutaan huomioida. Kortisto on suunniteltu erityisesti tilanteisiin, joissa asuinalueilla ilmenee turvattomuutta tai halutaan ennaltaehkäistä sen syntyä jo suunnitteluvaiheessa. Kuitenkaan kortistoa ei tule käyttää mekaanisesti tai oletusarvoisesti. On ensin varmistettava, että turvallisuutta todella koetaan puuttuvan. Kaikki suunnittelupäätökset tulee tehdä tapauskohtaisesti ja harkiten, ottaen huomioon kaavat, määräykset, asukkaiden kokemukset, paikan erityispiirteet sekä identiteetti.

Ohjekortit toimivat myös herättelevinä työkaluina. Vaikka suunnittelija ei lukisi jokaista ohjetta läpi, ne voivat auttaa tunnistamaan teemoja, jotka muuten jäisivät huomioimatta. Tavoitteena on rakentaa ympäristöjä, joissa yhteisöllisyys, viihtyisyys ja sosiaalinen kontrolli syntyvät luontevasti – ympäristöjä, joissa ihmiset viihtyvät ja joihin he kiinnittyvät.

Kortiston rinnalla esitettävät esimerkit Hakunilan alueelta tukevat korttien käyttöä konkretisoimalla, miten toimintaperiaatteita voidaan soveltaa käytännössä.

Ohjekorttien rakenne

Ohjekortit on rakennettu selkeän, toistuvan rakenteen mukaisesti, mikä tukee niiden käyttöä erilaisissa suunnittelutilanteissa. Jokainen kortti alkaa kuvauksella valitun teeman, kuten valaistuksen, kasvillisuuden tai ylläpidon, merkityksestä ja arvosta koetun turvallisuuden näkökulmasta. Tämän jälkeen kortti esittää suunnittelusuosituksia, jotka havainnollistavat konkreettisia toimintatapoja ja vältettäviä ratkaisuja.

Visuaaliset kuvitukset tukevat suunnitteluohjeiden ymmärrystä, ja kuvitusten punaiset reunukset osoittavat esimerkkejä, joissa suunnitteluratkaisu ei tue koettua turvallisuutta tai viihtyisyyttä. Näiden kautta suunnittelija voi tunnistaa yleisiä virheitä ja arvioida olemassa olevien ratkaisujen toimivuutta.

YHTEISÖN LÄSNÄOLO

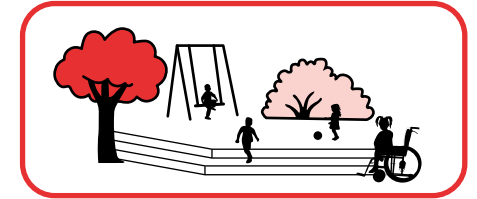
OHJEKORTIN KUVAUS

Tämä ohjekortti käsittelee yhteisön läsnäolon ja sosiaalisen vuorovaikutuksen merkitystä kaupunkiympäristön viherrakenteen suunnittelussa koetun turvallisuuden näkökulmasta. Turvallisuuden kokemukseen vaikuttavat fyysiset rakenteet, ympäristön esteettisyys sekä se, miten tila mahdollistaa ja kannustaa toimintaan ja kanssakäymiseen. Alueet, joilla on jatkuvaa ja monipuolista käyttöä eri vuorokaudenaikoina ja eri käyttäjäryhmien toimesta, koetaan tutkitusti turvallisemmiksi. Sosiaalinen aktiivisuus lisää luonnollista valvontaa ja luo käyttäjille tunteen siitä, että alueella ollaan läsnä. Yhteisöllisyyttä tukevat rakenteet – kuten oleskelualueet, leikki- ja liikuntapaikat sekä tilat, jotka kutsuvat pysähtymään ja viipymään – edistävät tilojen käyttöä ja monipuolistavat käyttäjäprofiilia. Tämä luo positiivisen kierteen, jossa viihtyisä ja aktiivisesti käytetty tila houkuttelee lisää käyttäjiä ja vahvistaa turvallisuuden tunnetta. Kun asukkaat osallistuvat suunnitteluun tai kokevat tilan omakseen, heillä on usein suurempi halu huolehtia sen siisteydestä ja toimivuudesta. Tällöin syntyy tiloja, jotka ovat fyysisesti toimivia, psykologisesti turvallisia ja sosiaalisesti kestäviä.

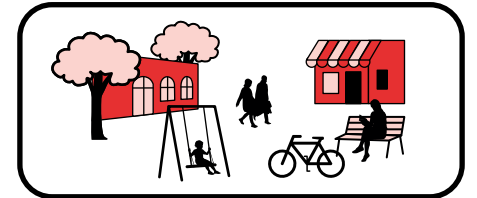
RATKAISUJEN TUOTTAMA ARVO

Yhteisön läsnäolon mahdollistaminen kaupunkiympäristöissä tuottaa monimuotoista arvoa niin yksilöille kuin koko alueelle. Sosiaalisesti aktiiviset ja monikäyttöiset asuinalueet tukevat turvallisuuden tunnetta, vahvistavat yhteisöllisyyttä ja edistävät kaupunkitilan viihtyisyyttä. Kun ihmiset kokevat tilan omakseen ja osallistuvat sen suunnitteluun tai käyttöön, syntyy tunne vastuusta ja arvostuksesta ympäristöä kohtaan. Tämä vähentää ilkivaltaa ja kannustaa käyttäjiä huolehtimaan yhteisestä tilasta. Yhteisöllisten tilojen suunnittelu lisää usein tilojen käyttöastetta, ja luo samalla sosiaalista pääomaa. Samalla yhteisöllisyyttä vahvistavat ratkaisut voivat ehkäistä syrjäytymistä ja lisätä yhteiskunnallista osallisuutta. Turvallisuuden kokemuksen näkökulmasta ratkaisut, jotka lisäävät luonnollista valvontaa, vähentävät turvattomuuden tunnetta ja tekevät tiloista helpommin lähestyttäviä eri-ikäisille ja -taustaisille käyttäjille, ovat erityisen arvokkaita. Hyvin suunnitellut ja yhteisesti käytetyt tilat toimivat alustoina arjen kohtaamisille, yhteisön vahvistumiselle ja turvallisuuden tunteen kasvuksi.

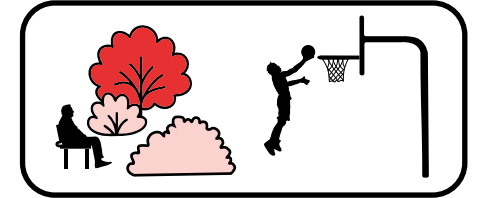
Varmista esteettömyys ja saavutettavuus kaikille käyttäjille, sillä liikkumisen tarpeet vaihtelevat yksilöiden välillä.

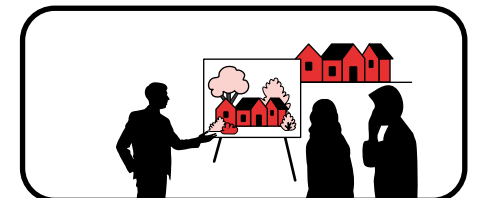
Sijoita erilaisia toimintoja lähelle toisiaan. Alueen tulee palvella monipuolisesti erilaisia käyttäjäryhmiä, jotta syntyy mahdollisuuksia spontaanille vuorovaikutukselle.

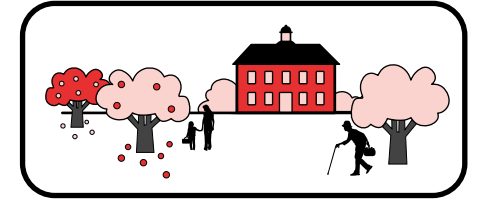
Suunnittele tiloja, joissa voi oleskella, seurustella tai tarkkailla ympäristöä ilman aktiivista osallistumista – avoimet näkymät mahdollistavat sivusta seuraamisen.

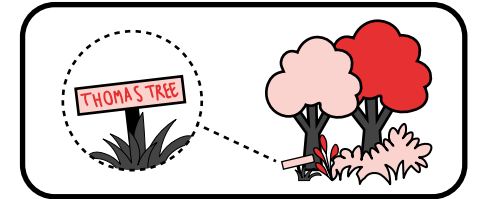
Tarjoo asukkaille mahdollisuus osallistua suunnitteluun ja kehittää aluetta myös sen valmistumisen jälkeen, jotta yhteisöllisyys ja osallisuus jatkuvat pitkällä aikavälillä.

Huomioi suunnittelussa alueen paikallinen kulttuuri ja identiteetti, jotta alue heijastaa erityispiirteitään ja asukkaitaan.

Varaa tilaa pienille yhteisöllisille merkeille, kuten asukkaiden istutuksille, taideprojekteille ja paikallishistoriaa esitteleville elementeille.

Huomioi alueen ilta- ja talvikäyttö. Tuo alueelle toimintoja, jotka houkuttelevat käyttäjiä myös pimeään aikaan ja haastavammissa sääolosuhteissa.

MUISTA:

- Suurempi käyttäjämäärä lisää luonnollista valvontaa ja parantaa turvallisuuden tunnetta luoden positiivisen kehän, jossa koettu turvallisuus houkuttelee jälleen lisää käyttäjiä.

- Maisema-arkkitehtuurilla voidaan luoda yhteisöllisyyttä tukevia tiloja, mutta todellinen sosiaalinen vuorovaikutus syntyy käyttäjien välillä, ei pelkästään suunnittelun keinoin.

VALAISTUS

OHJEKORTIN KUVAUS

Tämä ohjekortti käsittelee valaistuksen merkitystä kaupunkiympäristön viherrakenteen suunnittelussa koetun turvallisuuden näkökulmasta. Valaistus on keskeinen osa julkisen tilan toimivuutta ja kokemuksellista laatua, ja sen suunnittelulla voidaan vaikuttaa merkittävästi siihen, miten ympäristö koetaan pimeän aikaan. Hyvin suunniteltu valaistus lisää näkyvyyttä, vähentää piilopaikkoja ja tukee ympäristön hahmottamista, mikä edistää tilan käytettävyyttä myös iltaisin ja vuorokauden pimeimpinä hetkinä. Valaistuksen sijoittelu, tasaisuus, valon laatu ja kohdentaminen vaikuttavat olennaisesti siihen, millaiseksi tila koetaan. Selkeästi valaistut kulkureitit, avoimet näkymät ja varjottomat tilat parantavat ympäristön luettavuutta ja voivat ehkäistä ansaan jäämisen tunnetta. Liian kirkas tai muuten suunnittelematon valaistus voi tuottaa häikäiseviä kontrasteja, luoda katvealueita tai aiheuttaa tunteen valvonnan alla olemisesta. Näin ollen valaistuksen on tärkeää tukea sekä turvallisuutta että tilan esteettisiä ja toiminnallisia arvoja. Valaistus voi vahvistaa paikan identiteettiä ja lisätä sen houkuttelevuutta, mikä osaltaan kasvattaa tilan käyttöastetta ja sosiaalista valvontaa.

RATKAISUJEN TUOTTAMA ARVO

Valaistuksen suunnittelulla voidaan merkittävästi lisätä kaupunkiympäristön käytettävyyttä, houkuttelevuutta ja turvallisuutta erityisesti pimeän aikaan. Hyvin toteutettu valaistus parantaa visuaalista saavutettavuutta, tukee esteettömyyttä ja mahdollistaa ympäristön monipuolisen käytön myös ilta-aikaan, mikä on pohjoismaissa erityisen tärkeää. Tämä voi lisätä alueen elävyyttä ja sosiaalista kanssakäymistä, mikä puolestaan vahvistaa turvallisuuden tunnetta ja ehkäisee häiriökäyttäytymistä. Laadukas ja ympäristöön sopiva valaistus voi vahvistaa maisemallisia arvoja ja lisätä alueen esteettistä vetovoimaa. Hienovaraisesti suunniteltu valaistus luo viihtyisyyttä ja mahdollistaa tilan kokemisen eri aistien kautta ilman tarpeetonta häikäisyä tai valosaastetta. Näin valaistus palvelee käytännön tarpeita ja parantaa kaupunkiympäristön kokonaisvaltaista laatua.

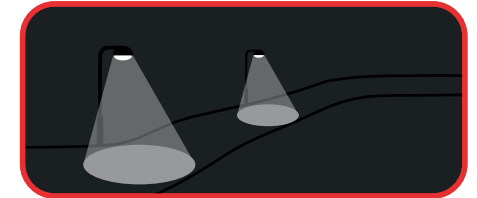
Vältä voimakasta valaistusta alueella, jolla ihmiset saattavat tuntea olevansa tarkkailun kohteena.

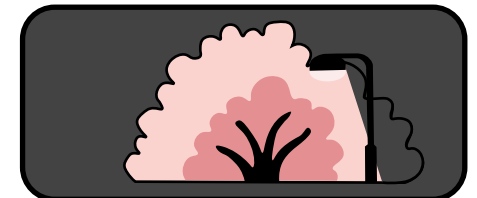
Korosta ympäröivän maiseman esteettisiä elementtejä suuntaamalla valaistusta viherrakenteisiin, kuten kallion seinämään, puuhun tai vesiaiheeseen.

Vältä voimakkaita valon ja varjon kontrasteja suosimalla matalatehoisia valaisimia säännöllisin välein.

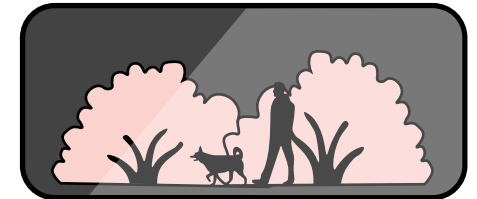
Suuntaa pehmeää valaistusta alueille, jotka voivat jäädä hämärään tai herättää epävarmuutta, kuten tiheisiin pensaisiin, rakennusten kulmiin tai kierrätysastioihin.

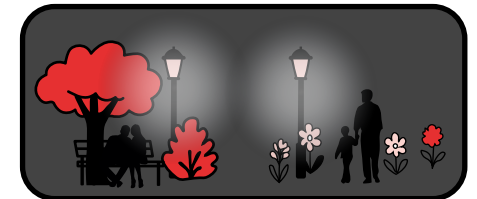
Vältä tuulessa tai muuten satunnaisesti liikkuvia valoja, sillä ne voivat aiheuttaa pelottavalta tuntuvia varjoja.

Käytä häikäisemätöntä ja tasaisesti jakautuvaa valaistusta.

Suunnittele valaistus niin, että se kutsuu ihmisiä käyttämään tilaa myös hämärän aikaan.

MUISTA:

- Turvallisuuden tunnetta ei luoda valon määrällä, vaan valaistuksen laadulla, kohdistuksella ja ympäristön kokonaisvaltaisella ymmärtämisellä.
- Valaistuksen suunnittelussa tulee myös huomioida sen vaikutukset ympäristöön ja luontoon, kuten valosaasteen synty ja eläimistön häiriintyminen.

KASVILLISUUS

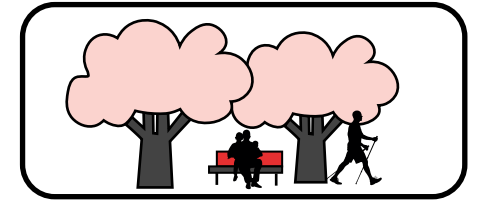
OHJEKORTIN KUVAUS

Tämä ohjekortti käsittelee kasvillisuuden merkitystä kaupunkiympäristön viherrakenteen suunnittelussa koetun turvallisuuden näkökulmasta. Kasvillisuus on keskeinen osa urbaania viherympäristöä, ja sen suunnittelulla voidaan vaikuttaa merkittävästi siihen, miten tila koetaan ja miten sitä käytetään. Kasvillisuuden sijoittelu, rakenne, tiheys ja hoidon laatu vaikuttavat näkyvyyteen, visuaaliseen saavutettavuuteen sekä mahdollisten piilopaikkojen syntyyn. Nämä tekijät voivat joko tukea tai heikentää koettua turvallisuutta. Hyvin jäsennellyt ja sijoiteltu kasvillisuus voi lisätä alueen viihtyisyyttä, edistää sosiaalista vuorovaikutusta ja vahvistaa ympäristön käyttöä, mikä parantaa sosiaalista valvontaa. Liian tiheä, hoitamaton tai epäjärjestykseen viittaava kasvillisuus sen sijaan voi synnyttää turvattomuuden tunnetta tarjoamalla näkösuojan ja piilopaikkoja mahdollisille rikosentekijöille. Kasvillisuuden suunnittelussa tulee tasapainottaa avoimuus ja suoja sekä huomioida paikalliset olosuhteet. Tavoitteena on luoda tiloja, jotka tukevat sekä näkyvyyttä että mahdollisuutta rauhalliseen oleskeluun – paikkoja, jotka koetaan turvallisiksi, kutsuviksi ja elinvoimaisiksi osaksi kaupunkiympäristöä.

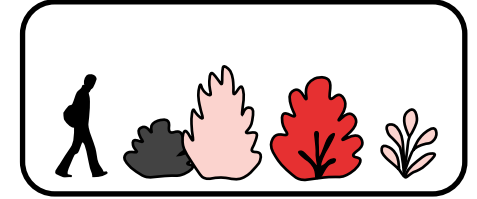
RATKAISUJEN TUOTTAMA ARVO

Kasvillisuuden harkittu suunnittelu tukee kaupunkiympäristön visuaalista laatua, ekologista toimivuutta sekä parantaa käyttäjien kokemaa viihtyisyyttä. Avoimet näkymät ja matalampi kasvillisuus lisäävät ympäristön ennakoitavuutta, mikä vahvistaa luottamusta tilaan ja madaltaa kynnystä alueen käyttöön. Tämä voi edistää sosiaalista aktiivisuutta ja tilan omaehtoista valvontaa, jolloin alue koetaan elävämmäksi ja turvallisemmaksi. Monimuotoinen kasvillisuus lisää paikan tunnistettavuutta ja houkuttelevuutta. Puut tarjoavat suojaa sääolosuhteilta ja miellyttävän ympäristön oleskelulle ja liikkumiselle. Tämä tukee erityisesti haavoittuvien käyttäjäryhmien, kuten ikäihmisten, hyvinvointia. Turvallisuuden näkökulmasta suurin arvo syntyy, kun kasvillisuutta käytetään tasapainoisesti tukemaan avoimuutta ja näkyvyyttä, mutta myös tarjoamaan tilallista vaihtelua ja mahdollisuuden vetäytymiseen. Näin syntyy esteettisiä, ekologistia, psykologisesti turvallisia ja toiminnallisesti saavutettavia ympäristöjä.

Sijoita suurikokoisia puita kulkureittien ja oleskelualueiden läheisyyteen parantamaan viihtyisyyttä ja tarjoamaan suojaa, kuitenkin estämättä näkyvyyttä.

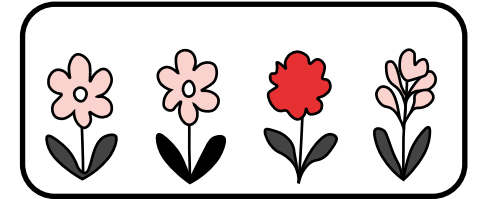
Suosi monimuotoista, alueelle tyypillistä kasvillisuutta, sillä se tarjoaa visuaalista vaihtelevuutta eri vuodenaikoina.

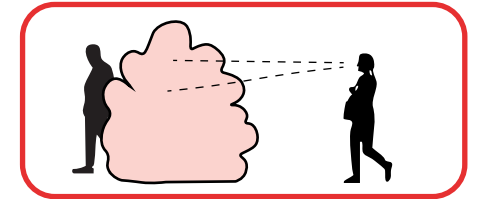
Vältä risukkoista ja paljon hoitoa vaativaa kasvillisuutta alueella, jota ei säännöllisesti hoideta.

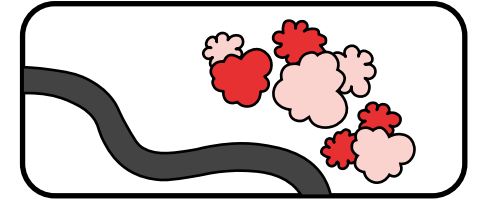
Sisällytä alueelle kukkivia ja muita värikkäitä lajeja lisäämään visuaalista viehättävyyttä.

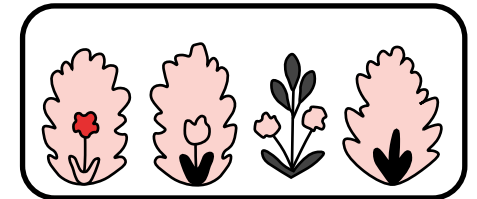
Sijoita korkeat ja tiheät pensaat harkitusti niin, etteivät ne muodosta näkymäesteitä tai luo piiloutumismahdollisuuksia.

Ryhmittele kasvillisuus selkeästi ja jäsennellysti, jotta alueen rakenne on helposti hahmotettavissa.

Käytä suunnitelmassa vähintään 3-5 erilaista kasvilajia ekologisten monimuotoisuuden ja esteettisen vaihtelun lisäämiseksi alueelle.

MUISTA:

- Turvallisuuden tunnetta ei lisätä pelkästään kasvilajien määrällä tai näyttävyydellä, vaan kasvillisuuden sijoittelulla, hoidettavuudella ja ympäristön kokonaisvaltaisella ymmärtämisellä.

- Kasvillisuuden ekologiset vaikutukset, kuten pölyttäjien tukeminen, luonnon monimuotoisuus sekä vuodenkierron visuaalinen vaihtelevuus, tulisi nähdä osana kokonaisvaltaista ja kestäväää suunnittelua.

RAKENTEET JA TOIMINNOT

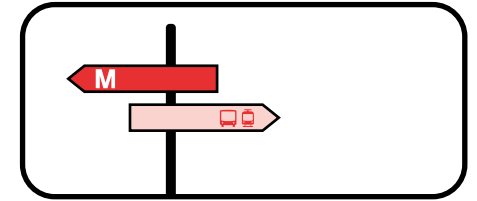
OHJEKORTIN KUVAUS

Tämä ohjekortti käsittelee tilaa jäsentävien rakenteiden, kuten muurien, aitojen, portaiden, pergoloiden sekä polkujen ja sisään- ja uloskäyntien merkitystä ja roolia kaupunkiympäristön viherrakenteen suunnittelussa koetun turvallisuuden näkökulmasta. Näillä elementeillä on keskeinen rooli ympäristön hahmottamisessa ja tilakokemuksen muodostumisessa. Ne rytmittävät tilaa, ohjaavat liikkumista ja kehystävät näkymiä vaikuttaen suoraan käyttäjän kokemukseen ja siten myös koettuun turvallisuuteen. Polkujen suunnittelussa linjauksen, leveyden, pintamateriaalin ja reitin varrelle sijoitettujen elementtien valinnat määrittävät kulkemisen sujuvuutta ja tilan havainnoitavuutta. Näillä ratkaisulla voidaan parantaa ympäristön ennakoitavuutta ja selkeyttä, mikä on olennainen osa turvallisuuden tunnetta erityisesti urbaanissa ympäristössä. Lisäksi alueen kalusteet ja toiminnot, kuten penkit, kioskit, piknikpöydät ja istutuslaatikot, vaikuttavat tilan käytettävyyteen, esteettömyyteen ja sosiaaliseen aktiivisuuteen. Ne voivat tukea erilaisten käyttäjäryhmien läsnäoloa ja lisätä paikan sosiaalista valvontaa, mikä vahvistaa tilan koettua turvallisuutta ja viihtyisyyttä.

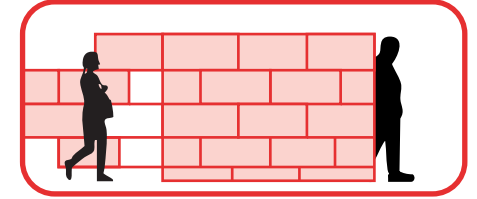
RATKAISUJEN TUOTTAMA ARVO

Tilaa jäsentävien rakenteiden suunnittelulla voidaan tuottaa merkittävää arvoa sekä yksilön kokemuksen että rakennetun ympäristön toimivuuden näkökulmasta. Rakenteelliset ja tilalliset ratkaisut ohjaavat liikettä, jäsentävät ympäristöä ja lisäävät alueen saavutettavuutta, selkeyttä ja käytettävyyttä. Näin ne tukevat eri käyttäjäryhmien sujuvaa ja yhdenvertaista liikkumista. Samalla tilallisesti harkitut ratkaisut voivat vahvistaa alueen esteettisiä ja sosiaalisia arvoja. Käytön ja oleskelun mahdollistavat elementit, kuten istuskelualueet ja kevyet toiminnot, voivat lisätä alueen elävyyttä ja luoda edellytyksiä yhteisöllisyydelle. Tämä voi osaltaan vahvistaa paikan identiteettiä, lisätä sen sosiaalista kontrollia ja sitä kautta koettua turvallisuutta. Pitkällä aikavälillä suunnitteluratkaisut voivat tuottaa myös taloudellista ja ekologista arvoa. Materiaalivalinnat ja rakenteiden sijoittelu voivat vaikuttaa alueen ylläpidon tarpeeseen ja käyttöikään. Kokonaisuudessaan huolellisesti suunnitellut tilalliset ratkaisut voivat siten tukea kestävä, toimiva ja sosiaalisesti eheä ympäristön rakentumista.

Käytä opasteita ja infotauluja hahmotettavuuden parantamiseksi ja oikeiden reittien löytämisen helpottamiseksi.

Vältä näkyvyyttä estäviä, massiivisia tai sokkeloisia rakenteita.

Sijoita samalle alueelle monipuolisia, eri-ikäisiä ja erilaisia käyttäjäryhmiä houkuttelevia toimintoja. Esim. ulkokuntosaleja ja leikkipaikkoja.

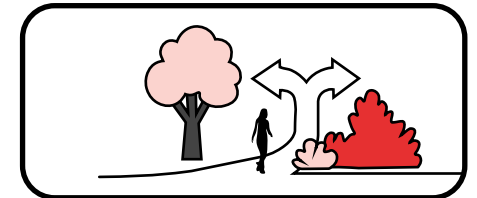
Suunnittele reitit loogisesti eteneviksi ja selkeiksi, jotta näkyvyys säilyy ja käyttäjä kokee hallitsevansa tilan.

Vältä esteettömyyttä heikentäviä ratkaisuja, kuten epätasaisia tai liian kapeita polkuja, tai penkkien poistamista.

Sijoita alueelle mahdollisuuksien mukaan haarautuvia polkuja ja vaihtoehtoisia reittejä.

Sijoita toiminnot helposti hahmotettaville ja saavutettaville paikoille, kuten vilkkaasti liikennöityjen reittien varrelle tai solmukohtiin.

MUISTA:

- Alueen suunnittelussa kannattaa pyrkiä ennakoimaan esimerkiksi väestörakenteen muutoksia luomalla joustavia elementtejä ja rakenteita, jotka palvelevat pitkällä aikavälillä.

- Suunnittelussa tulee huomioida sosiaalinen ja kulttuurinen konteksti sekä käyttäjien tarpeet. Alueen elinvoimaisuus riippuu siitä, kuinka hyvin nämä elementit yhdistyvät ja vastaavat yhteisön toimintatapoja.

YLLÄPITO

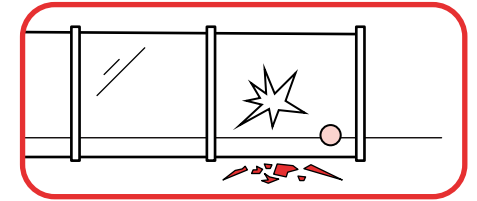
OHJEKORTIN KUVAUS

Tämä ohjekortti käsittelee ylläpidon merkitystä kaupunkiympäristöjen viherrakenteen suunnittelussa koetun turvallisuuden näkökulmasta. Hyvin hoidettu ympäristö viestii huolenpidosta ja valvonnasta, mikä lisää käyttäjien luottamusta ja vähentää turvattomuuden kokemuksia. Vastaavasti epäsiisti tai rapistunut ympäristö voi heikentää tilan koettua turvallisuutta ja madaltaa kynnystä ei-toivotulle käyttäytymiselle. Ylläpidon laatu vaikuttaa suoraan alueen käyttöön, imagoon ja käyttäjien kokemukseen. Näin ollen sitä ei tulisi tarkastella pelkästään teknisenä toimenpiteenä. Jo suunnitteluvaiheessa voidaan vaikuttaa hoidon tarpeeseen ja kestävyYTEEN. Materiaalivalinnoilla, kasvillisuuden sijoittelulla ja muunneltavilla ratkaisuilla voidaan ehkäistä ylläpidon kuormittumista. Ylläpito voi olla myös jaettu vastuu; kun alue koetaan omaksi ja merkitykselliseksi, käyttäjät osallistuvat usein sen hoitoon. Tällöin yhteisöllisyyttä ja osallisuutta tukeva suunnittelu heijastuu myös ympäristön siisteyteen ja koettuun turvallisuuteen. Ylläpidon kokemuksellisuus ja käyttäjälähtöisyys ovat tärkeitä huomioitavia tekijöitä, sillä siisteyden ja hoidetun ympäristön käsitykset voivat vaihdella eri käyttäjien välillä.

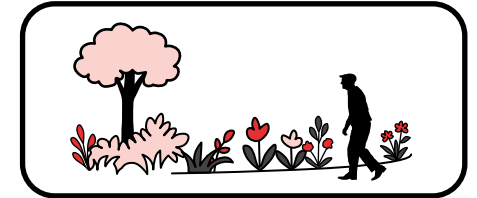
RATKAISUJEN TUOTTAMA ARVO

Ylläpitoon liittyvillä ratkaisuilla voidaan merkittävästi lisätä kaupunkiympäristön kestävyttä, turvallisuutta ja viihtyisyyttä. Ennakoiva ja suunnittelulähtöinen lähestymistapa ylläpitoon vähentää resurssitarvetta pitkällä aikavälillä ja parantaa tilojen käytettävyyttä. Hyvin hoidettu ympäristö houkuttelee käyttäjiä, mikä lisää sosiaalista valvontaa ja elävyyttä. Nämä ovat tekijöitä, jotka tukevat koettua turvallisuuden tunnetta ja ehkäisevät häiriökäyttäytymistä. Ylläpidon yhteisöllistäminen, esimerkiksi mahdollistamalla asukkaiden osallistuminen hoitotoimiin tai ottamalla käyttöön jaettuja hoitovastuita, voi lisätä alueen omistajuuden tunnetta ja vahvistaa sosiaalista koheesiota. Tämä puolestaan edistää ympäristön arvostusta ja pitkäjänteistä huolenpitoa. Suunnittelun kautta voidaan luoda rakenteita ja ratkaisuja, jotka kannustavat yhteiseen vastuuseen sekä vähentävät vandalismin ja laiminlyönnin riskejä. Lisäksi ratkaisut, jotka huomioivat erilaiset käsitykset siisteydestä ja luonnonmukaisuudesta, mahdollistavat monimuotoisten tilojen syntymisen, siten palvellen eri käyttäjäryhmiä. Näin ylläpito on osa sosiaalisesti, ekologisesti ja visuaalisesti kestävästä kaupunkisuunnittelusta.

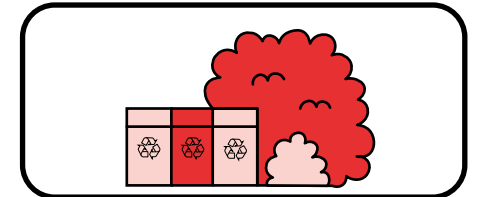
Valitse mahdollisimman kestävät, helppohoitoiset ja kauniisti patinoituvat materiaalit, kuten kivi, puu ja teräs.

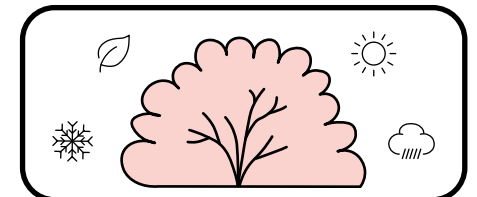
Salli luontoon kiinnittyvä estetiikka – kasvillisuuden rönsyily voi olla hallitusti osa kokonaisuutta.

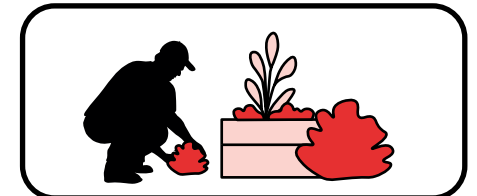
Rajaa tilat selkeästi, jotta siisteyden ylläpito ja kierrättäminen on vaivatonta.

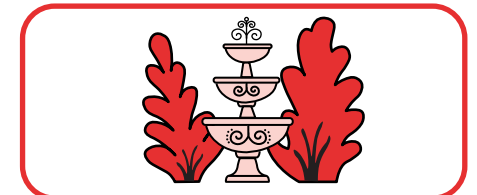
Hyödynnä rakenteita ja kasvillisuutta, joka kestää vuodenaikojen vaihtelut, mutta ei vaadi jatkuvaa hoitoa eikä tarjoa suotuisia oloja jyrssiöille.

Hyödynnä tiloja, joita asukkaat voivat käyttää, muokata tai hoitaa itse. Esim. yhteisviljelylaatikot tai kukkaistutusten hoito.

Vältä rakenteita ja yksityiskohtia, jotka vaativat jatkuvaa hoitoa ilman selkeää käyttäjäarvoa.

Tuo esiin paikallinen identiteetti. Alueen historia, tarinat tai yhteisön toimijat voivat lisätä alueen arvostusta ja siten esimerkiksi töhrimisen vähentymistä.

MUISTA:

- Vaikka patinoituminen on kaunista, on tärkeää varmistaa, että valitut materiaalit säilyttävät kestävyYDEN myös pitkällä aikavälillä.

- Kulttuurista ilmaisu voi tukea ilman, että se heikentää alueen yleistä viihtyisyyttä. Esim. graffitit voivat olla osa alueen visuaalista identiteettiä, mutta ratkaisevaa on se, miten ne näkyvät ja kuinka ne sopivat ympäristöönsä.